

Pekka Ervastin

Puhe

helmikuun 10 p:nä Elämän Tuvalla.

Veljet ja sisaret!

Koska minua on pyydetty tänne puhumaan ja koska samalla huomautettiin, että sosialisella reformi- eli Elämäpuolueella on tänään ollut tärkeä kokous, johon on saapunut maaseuduiltakin edustajia ja että nämä edustajat mielellään tahtoisivat kuulla minun puhuvan, niin tahdon käyttää tätä tilaisuutta lausuakseni teille pari vakavaa sanaa.

Tahtoisin vähän puhua valtiollisista asioista, ei yksityisistä käytännöllis-valtiollisista kysymyksistä, vaan siitä, miltä kannalta yleensä katselen poliittisia asioita.

Niinkuin tiedämme on ihmiselämällä kaksi puolta, ihminen elää niin sanoakseni kahdessa maailmassa. Toinen on tämä ulkonainen, fyysillinen maailma, tekojen maailma, johon kuulumme ruumiimme puolesta ja jossa meidän on eletävä ja toimittava. Toinen on henkinen, sisäinen maailma, johon kaikki myöskin kuulumme. Tämän nojalla on ihmiselämä jaettu kahteen osastoon, joita suurilla yhteisillä nimillä voisimme kutsua politiikaksi ja uskonnoksi. Tarkotamme silloin, että »politiikka» on ulkonainen elämä tekojen maailmassa, jota yhteiskunta eli valtio edustaa, ja »uskonnon» nimellä kutsumme silloin sitä hengen elämää, jota kirkko sanoo edustavansa. Valtio – mikä yhteiskuntajärjestys tahansa – on ihmiselle ikäänkuin koulu, missä hän tekee kokemuksia ja vähitellen näitten kokemusten kautta oppii, niin että hänessä enemmän ja enemmän herää sisäinen hengen, uskonnon elämä. Ulkonainen elämä häntä kehittää ja opettaa ja saa häntä yhä enemmän ikävöimään sisäistä elämää Jumalassa. Koko ihmiskuntamme historia on kehittymistä Jumalan luo ja ulkonainen yhteiskunta on jonkunlainen koulu siihen – olkoon se hyvin tai huonosti järjestetty. Jos yhteiskunta on huonosti järjestetty, niin ihminen on ulkonaisessa elämässään onneton, mutta sitä enemmän hän kukaties oppii kaipaamaan sisäistä elämää, ikävöimään Jumalaa. Mutta samalla hän myöskin ymmärtää, että henkinen elämä on oleva onnea ei ainoastaan hänelle itselleen vaan kaikille muillekin ja se pakottaa häntä luomaan onnea ulospäin, ulkonaiseen elämään. Nämä kaksi ihmiselämän puolta ovat siis vuorovaikutuksessa keskenään.

Nyt me näemme, etenkin jos salatieteellisesti katsomme ihmiskunnan ja kansojen historiaa, että on ollut sellaisia aikoja, jolloin nämä kaksi – valtiollinen ja uskonnollinen eli niin sanoakseni kirkollinen elämä – ovat olleet aivan yhdessä. Sitä oikeastaan jokainen vielä nytkin kaipaa, sellaista yhteiskuntaa, missä Jumalan elämä todella ilmenisi ja missä kaikki olisivat niin onnellisia kuin ihminen olla voi. Salatieteellisesti katsoen on todella ollut tällaisia aikoja. Silloin kansoilla oli viisaat hallitsijat, jotka olivat sekä kuninkaita että pappeja yhtäaikaan. Ulospäin kansaan nähden he olivat viisaita ja voimakkaita hallitsijoita ja samalla he sisäisesti hengessään seisoivat lähempänä Jumalaa kuin kukaan muu heidän valtakunnassaan. Tällaisia aikoja on ollut, mutta sitten tuli aika sellainen, että ihmiskunnan piti oppia käymään omin jaloin. Silloin nämä viisaat ihmiset, jotka johdattivat ihmiskunnan ensimmäisiä askeleita, vetäytyivät pois ja jättivät ihmiskunnan yksin. Nyt saa ihmiskunta oppia omin voimin järjestämään ulkonaista elämäänsä, valtiollisia ja yhteiskunnallisia olojaan ja koettaa saada niihin niin paljon Jumalan pyhää elämää kuin se voi.

Menneinä aikoina, jolloin nuo viisaat kuninkaat johtivat ihmisiä, pitivät he huolta siitä että täydellinen sopusointu vallitsi sisällisen ja ulkonaisen elämän välillä, mutta kun he vetäytyivät pois, on ihmiskunnalle itselleen jätetty tehtäväksi saada aikaan tämä sopusointu. Ja mikä on ollut seurauksena? Me näemme, että on alituinen ristiriita sisällisen ja ulkonaisen elämän välillä, ihmiset eivät löydä sitä elämänohjetta, sitä uskontoa, jonka mukaan he voisivat järjestää ulkonaisia olojaan niin, että ne vastaisivat puhtainta sisäistä kaipausta. Me emme ole oppineet vielä niin kaipaamaan

Jumalaa, että voisimme elää ilman viisautta. Me olemme vielä sillä keskitiellä, jolloin vallitsee ristiriita ulkonaisen ja sisäisen välillä. Sentähden aina on ihmisiä, jotka näkevät kauemmaksi kuin suuret joukot, näkevät Jumalan salaisuuksia, millainen on pyhä elämä ja millaisen elämän pitäisi olla, ja että ihmiset ylipäänsä vielä ovat heikkoja ja kehittymättömiä. Tällaisissa oloissa me elämme emmekä voi toivoa, että vielä aivan läheisessä tulevaisuudessa voisi tulla vallitsevaksi täydellinen sopusointu sisällisen ja ulkonaisen elämän välillä. Ja sitä vähemmän voimme toivoa, koska näemme, että ihmiskunnassa ei vallitse ainoastaan tietämättömyys – lapsellinen viaton hapuileminen ja paremman tahtominen, vaan näemme ihmiskunnassa sen lisäksi paljon itsekkyyttä. Me elämme juuri sellaisessa ajassa, jolloin meidän on opittava valitsemaan hyvän ja pahan välillä. Sentähden ei ole ainoastaan erehdystä meissä, vaan suoranaista itsekkyyttäkin. Me välistä tahdomme pahaan tai jollemme kutsukaan sitä pahaksi, niin, on se ainakin hyvää vain itsellemme tai muutamille, joille me suomme hyvää. Ei ole vielä paljon ihmiskunnassa sitä tahtoa, joka soisi hyvää ei ainoastaan itselleen ja muutamille, vaan kaikille. Sentähden on niin paljon onnettomuutta ja ristiriitaa maailmassa ja minä voisin yhdellä sanalla lausua sellaisen pahan, joka on syvällä ihmisten sydämissä, vaikka he luulevat sitä joksikin hyväksi. Ja mikä on se paha? Se on pyrkimys valtaan, ihmisten suurin ja valtavin himo, ihmiskunnan kiros.

Noina kultaisina aikoina, jolloin pyhät kuninkaat hallitsivat ja jolloin ihmiskunta totteli heidän viisaita neuvojaan, silloin heillä oli valta, sentähden että he eivät tahtoneet mitään hyvää itselleen vaan viisaina ja epäitsekkäinä tahtoivat kaikkien hyvää. Mutta kun nämä jalot olennot vetäytyivät pois ja me jäimme yksin, niin tämä käsite »valta» jäi silmiemme eteen aina houkuttelevana. »Valta, voima, rikkaus, kunnia, että minä itse olisin suuri, voisin hallita, olisin jotain muitten silmissä ja että minun tahtoni voisi tapahtua!» . . . Koskahan ihmiset oppivat rukoilemaan: »Tapahtukoon Sinun tahtosi, Isä, eikä minun!» Me ihmiset toivomme usein aivan päinvastoin: »jospa minun tahtoni tapahtuisi! Jospa minä saisin valtaa elämän olojen yli, rikkautta, kunnia!»

Tätä me huomaamme paljon sillä alalla, jota kutsumme uskonnolliseksi. Kirkot ovat kadottaneet henkensä ja alkaneet pyrkiä ulkonaiseen valtaan. Mutta tämä pyrkimys on meidän päivinäme yhtä paljon huomattavissa n. k. valtiollisessa elämässä. Ihmiset tahtovat valtaa, monet sentähden että heistä olisi suloista saada hallita ja määrätä, monet myöskin sitävarten, että siten muka voisivat tehdä hyvää. Monet erehtyvät luulemaan, että kun heillä vaan olisi valtaa, niin voisivat silloin tehdä jotain hyvää. Ja jos sellaisia on useampia yhdessä, niin he muodostavat puolueen ja alkavat siten pyrkiä esille. Eikö kaikissa valtiollisissa puolueissa ole pohjasävelenä juuri valtaanpyrkimys? Puolueessa voi olla yksityistä vallanhimoa, mutta sen ohessa puolue kokonaisuudessaan ajattelee, että kunhan me pääsemme valtaan, niin siitä tulee jotain hyvää, me voimme laittaa elämän onnelliseksi muille. *Tämä on ihmisten suuri erehdys.* Ja se on kaikkien puolueitten erehdys.

Jatk.

Pekka Ervastin

Puhe

helmikuun 10 p:nä Elämän Tuvalla.

(Jatk.)

Jos me näin ajattelemme, niin se osottaa, ettemme vielä ole viisastuneet elämän koulussa ja oppineet sitä läksyä, jota varten me olemme täällä. Sillä niin kauan kuin tahdomme valtaa, on vielä epävarmaa, osaammeko ollenkaan käyttää valtaa, onpa juuri varma, ettemme osaa käyttää! Tätä läksyä ihmiset eivät ole oppineet. Valtiollisessa elämässä kaikki puolueet soisivat itselleen valtaa ja tahtoisivat saada äänensä kuuluville. Mutta suuri erehdys on luulla, että vallan avulla mitään voitamme. Sillä tämän elämän salaisuus on toinen: valta tulee itsestään! Valtaa ei voi ottaa, valta annetaan. Luo ensin ne edellytykset, joiden nojalla voit oikein käyttää, niin se sinulle annetaan. Kuka sitten voi valtaa oikein käyttää? Ainoastaan se, joka on viisas, joka on epäitsekäs. Varjele meitä sellaisilta, joilla on valta eivätkä ole viisaita! Kaikkialla maailman historiassa näemme, että valtaa otetaan ja valtaa käytetään väärin ja vallassa eivät ole viisaat, vaan sellaiset, jotka rakastavat valtaa, ja valtaa pitäisi ihmisen kauhistua ja kammaa, mutta rakastaa viisautta, jaloutta ja rakkautta. Ja ennenkuin ihminen tulee viisaaksi ja epäitsekäksi, käyttää hän valtaa väärin, jos se hänelle annetaan. Jos hän pyrkii valtaan, on se merkki siitä, ettei hän ole viisas ja jalo, sillä sellainen ei pyri valtaan, vaan valta hänelle annetaan kukaties – vain varmasti silloin kun hän on valmis. Tämä on se läksy, jota ihmisten tulee oppia. Ja kun sanomme, että ihminen on sielu, joka kerta toisensa jälkeen syntyy tänne maailmaan, niin tiedämme, että ihmiselämän kulku ei anna kenenkään ihmisen välttää tämän läksyn oppimista, vaan hänen täytyy kerran tulla siihen, että hän yhdelle puolelle asettaa vallan ja toiselle puolelle viisauden ja sanoo – päinvastoin kuin useimmat nyt sanovat –: »En tahdo valtaa, sillä valta on mammona ja viisaus on Jumala, jota minä tahdon palvella». Jokaisen ihmisen pitää oppia lankeemaan polvilleen Jumalan, viisauden eteen ja pyytää: »varjele minua vallasta; älä anna minun tahtoni tapahtua maailmassa, niin kauan kuin en ole viisas. En muuta tahdo kuin Sinua, Jumala ja sinun viisauttasi ja äänetöntä rakkautta kaikkia kohtaan».

Meille on nykyaikana selvinnyt, että suuri ero on nyt olemassa kirkon ja valtion välillä. Mekin nyt suomme, että valtio ja kirkko eroitettaisiin, sentähden että ihmiset heikkoudessaan eivät vielä saa näitä asioita yhteen, eivät saa valtiota niin täydelliseksi, että siinä suorastaan ilmenisi Jumalan täydellinen elämä. Ja kun kirkko yhtyy valtioon, uskonto politilliseen elämään, silloin kirkko kadottaa merkityksensä ja tulee valtion palvelijaksi ja orjaksi. Mutta jos näiden välillä tehdään ero, vaikka ne kyllä kuuluvat yhteen, silloin täytyy kirkon eli henkisen elämän näyttää, mitä se on. Silloin ihminen voi nähdä, mikä ero on sisäisen ja ulkonaisen välillä ja hän voi *oppia* valtiossa, mutta *viisastua* kirkossa. Nämä asiat täytyy nyt olla erillään ja meidän täytyy varoa, ettemme sekota niitä yhteen, kirkkoa ja valtiota, uskontoa eli ihmisen sisäistä henkistä elämää ja ulkonaisia muotoja. Meidän täytyy ikäänkuin säilyttää ihanteemme puhtaana ja ymmärtää, että toistaiseksi vielä ulkonaiset ovat vain puolinaisia ja vaillinaisia sisäisen ilmennyksiä.

Ja sentähden, tullakseni asian ytimeen, sellaiset ihmiset, joissa herää vakava henkinen elämä ja jotka pyrkivät Jumalan luo, ne etenevät yhä kauemmaksi pois valtiosta eli politikasta ja vierottuvat tästä ulkonaisesta. Vaikka he kyllä näkevät, että ulkonainen on tuleva sisäisen ilmaukseksi, niin he vierottuvat siitä elämästä sellaisena kuin se nyt on, jotteivät hairahtuisi tavottamaan valtaa ulkonaisessa maailmassa. Silloin kun ihmiset taas ovat oppineet ja ymmärtävät, että millään muulla ei ole Jumalalta valtaa kuin viisaudella ja epäitsekkyydellä, silloin vasta taas saadaan kirkko ja valtio, uskonto ja politiikka yhtymään. Silloin koittaa ihmiskunnalle uusi päivä. Mutta ennen sitä aikaa pysykööt ne erillään, ja sellaiset ihmiset, jotka ovat heränneet henkiseen elämään, älkööt

pyrkikö valtaan, sillä jos he niin tekevät, on hairahtuminen likellä. Mutta mitä on heidän tehtävä? Ainoastaan levitettävä henkistä elämää, saatava uusi elämänymmärrys ihmiskunnassa selviämään. Se on heidän ensimmäinen tehtävänsä. Jos he sitten saavat valtaa, niin tulkoon se itsestään, Jumalalta.

Ajatelkaamme nyt, että joku viisas ihminen, esim. Jeesus Kristus asuisi meidän keskellämme. Mitä me silloin tekisimme, jos sen tietäisimme? Minun nähdäkseni emme silloin voisi tehdä muuta kuin kaksi asiaa tai oikeastaan vaan yhden asian. Sydämessämme emme voisi tehdä muuta kuin sanoa: »sinä Jeesus Kristus olet meidän kuninkaamme, hallitsijamme, opettajamme, mestarimme, sinä olet se, joka puhut ja neuvot, ja me seuraamme. Sinulle me uskomme kaiken vallan ja sinä viisaudessasi paraiten ymmärrät ja voit meitä neuvoa». Emmekö näin sydämessämme ajattelisi? Ja jos meitä olisi näin ajattelevia kokonainen kansa, emmekö silloin, jos meidän pitäisi järjestäytyä ulkonaiseksi valtioksi, pyytäisi häntä johtajaksemme, hallitsijaksemme? Kuka olisi parissamme kelvollisempi ja oikeampi kruunua kantamaan kuin hän? Muuta emme voisi hänelle tarjota. Jos tietäisimme kuka hän on, emme voisi tarjota mitään pienempää kuin kruunua, sillä korkein valta yksin olisi merkki siitä, että tahdomme häntä palvella, kulkea viisauden jäljissä, kehittyä jaloiksi ja epäitsekäiksi kuin hän.

Jos taas ei meitä olisi kokonainen kansa vaan ainoastaan pieni joukko, jotka tietäisimme, että hän eläisi keskellämme, niin mitä me tekisimme? Jos ajattelisimme näin: meidän täytyy saada valta ja voittaa muut ihmiset, että sitten voisimme antaa hänelle vallan, niin emmekö silloin erehtyisi niinkuin Juudas erehtyi? Siitä seurasi, että olisimme hänet pettäneet ja että hänen täytyisi vetäytyä pois. Vaan mitenkä meidän tulisi menetellä, jos meistä vain pieni joukko hänet tuntisi? Siten että levittäisimme ympärillemme tietoa siitä, kuka on keskellämme, ei ainoastaan puhumalla, vaan siten, että kaikella tavalla, koko elämällemme, todistamme hänestä. Kulkiessamme hänen jäljissään emme siis pyrkisi valtaan, vaan siihen, että muut ymmärtäisivät mitä me ymmärrämme, ja vasta silloin kun muutkin ymmärtävät, niin annamme kaikki yhdessä vallan hänelle, jos hän sitä tahtoo. Emme siis suinkaan asettuisi miksikään puolueeksi, joka koettaisi vallalla anastaa hänelle sijaa, sillä silloin menettelisimme epäviisaasti.

Meillä ei ole Jeesus Kristus keskellämme, mutta meillä on hänen henkensä. Minä sanon aivan sydämeistäni mitä ajattelen, että teosofia, se totuuden henki, mikä on teosofiassa, on juuri hänen henkensä ja kaikkien viisasten mestarien henki. Ja teosofian asema on sama. Hirveän erehdyksen, Juudaksen teon me tekisimme, jos koettaisimme hankkia maallista valtaa teosofialle. Tämä on ollut kirkkojen erehdys. Ei meidän tehtävämme voi olla mikään muu kuin saada ihmiset ymmärtämään, että teosofia on totuuden henki ja viisauden valo ja että kaikki, jotka teosofiaa kannattavat, tunnustavat, että viisaus yksin on oleva hallitsija. Tämä meidän täytyy itse ymmärtää ja tunnustaa ja saada muutkin ymmärtämään.

(Elämä 1907, N:o 15, Helsingissä Lauvantaina Maaliskuun 2 p. 1907, s. 1, palstat 3-5.)